

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ
НАН УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
ЗА ПІДТРИМКИ ОБ'ЄДНАННЯ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ -
РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «УКРАЇНСЬКИЙ
СОЮЗ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ»**

**МОНІТОРИНГ І КОМЕНТАРІ
ДО НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ
У СФЕРІ РЕГУЛЯТОРНОЇ ПОЛІТИКИ**

Січень 2018 р.

Харків, 2018

Зміст

	Лист
1. Нормативно-правові акти, які були прийняті в січні 2018 р.	4
1.1. Реєстраційна сфера	4
1.2. Адміністративні послуги, дозвільна сфера та публічне управління	5
1.3. Податкова політика та адміністрування податків	8
1.4. Зовнішньоекономічна діяльність	8
1.5. Бюджетна система та міжбюджетні відносини	-
1.6. Контрольно-перевірочна діяльність	9
1.7. Банківська діяльність	10
1.8. Публічні закупівлі	13
2. Нормативно-правові акти, які набули чинності в січні 2018 р.	15
3. Практика дерегулювання	18
4. Перспективне законодавство	23
5. Оцінка проведення ОРВ проектів регуляторних актів	31

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Моніторинг законодавчих та нормативно-правових актів в сфері регуляторної політики – один з проектів НДЦ ІПР НАН України в сфері науково-експертної та експертно-аналітичної діяльності, який започаткований з січня 2014 року та передбачає щомісячне оприлюднення результатів.

Метою Моніторингу є відстеження та оперативний аналіз змін в законодавстві та нормативно-правовому забезпеченні в сфері регуляторної політики та дерегулювання економіки.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових актів здійснюється за такими напрямками:

1) реєстраційна система; 2) адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування; 3) податкова політика та адміністрування податків; 4) зовнішньоекономічна діяльність; 5) бюджетна система та міжбюджетні відносини; 6) контрольньо-перевірочна діяльність; 7) банківська діяльність; 8) публічні закупівлі.

Методологія аналізу законодавчих та нормативно-правових актів передбачає ідентифікацію їх впливу на діяльність громадян та/або суб'єктів господарювання, порівняння нової редакції аналізованої норми з попередньою; ідентифікацію результативності відповідних змін з відокремленням позитивних наслідків та потенційних недоліків (ризиків). При оцінці очікуваної результативності враховується зменшення або збільшення корупційних ризиків, кількості процедур, витрат часу та коштів громадянами та суб'єктами господарювання на отримання відповідної адміністративної послуги, а також доцільність використання конкретного інструмента порівняно з можливими альтернативами.

Моніторинг включає 5 основних розділів: 1) аналіз нормативно-правових актів, прийнятих у відповідному місяці; 2) перелік нормативно-правових актів, які набирають чинності у відповідному місяці; 3) інформація щодо практики дерегулювання в Україні та окремих регіонах, результати експертних опитувань щодо сприйняття дієвості регуляторної політики та дерегулювання, досвід роботи місцевих органів тощо); 4) оцінку якості проведення АРВ проектів нормативно-правових актів, які були розроблені регуляторними органами в поточному місяці; 5) аналіз перспективного законодавства..

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ БУЛИ ПРИЙНЯТІ У ГРУДНІ 2017 Р.

1.1. Реєстраційна сфера

1.1.1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів» від 06 грудня 2017 р. № 1092 (набула чинності 17 січня 2018 р.)

Коментар: Урядом внесені зміни до Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів.

Зміни, які внесено до Порядку:

державна реєстрація (перереєстрація), зняття з обліку транспортних засобів сервісними центрами МВС може проводитися через центри надання адміністративних послуг, утворені відповідно до Закону України “Про адміністративні послуги”, на основі рішень, узгоджених між сервісними центрами МВС та органами, які прийняли рішення про утворення центрів надання адміністративних послуг. Центри надання адміністративних послуг підключаються до електронних баз даних (реєстрів), необхідних для проведення державної реєстрації (перереєстрації) та зняття з обліку транспортних засобів, з метою прийняття, перевірки та передачі документів, видачі оформлених результатів;

фахівці експертної служби МВС, судові експерти, що здійснюють огляд та експертне дослідження транспортних засобів, представники сервісних центрів МВС можуть брати участь у роботі центрів надання адміністративних послуг для забезпечення виконання процедурних дій, необхідних для проведення державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку транспортних засобів;

укладені та оформлені в центрах надання адміністративних послуг у присутності адміністраторів таких центрів договори купівлі-продажу (міни, поставки), дарування транспортних засобів, а також інші договори, на підставі яких здійснюється набуття права власності на транспортний засіб;

у разі проведення державної реєстрації транспортних засобів через центри надання адміністративних послуг документи, необхідні для отримання адміністративної послуги, приймаються з урахуванням положень інформаційної картки на таку послугу, яка надається сервісними центрами МВС органам, що утворили центри надання адміністративних послуг.

Прийнятим рішенням уточнено механізм взаємодії між суб'єктами, що беруть участь у наданні послуг з реєстрації транспортних засобів. Рішення спрямоване на створення умов для надання зазначених послуг через центри надання адміністративних послуг. Проте, недостатньо повно розкрито особливості роботи з відповідними органами та їх повноваження.

1.2. Адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування

1.2.1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про дозвільну систему» від 31 січня 2018 р. № 45 (набрала чинності 07.02 2018 р.)

Коментар: Урядом внесені зміни до Положення про дозвільну систему. Розпорядженням передбачається, що дія зазначеного Положення поширюється на вищі навчальні заклади із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ, та на Державне управління справами.

Попередня редакція	Нова редакція
<p>Укладання трудового договору на виконання робіт, пов'язаних з виготовленням, придбанням, зберіганням, обліком, охороною, перевезенням, використанням предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система, провадиться за погодженням з органами міліції.</p>	<p>Укладання трудового договору на виконання робіт, пов'язаних з виготовленням, придбанням, зберіганням, обліком, охороною, перевезенням, використанням предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система, провадиться за погодженням з органами Національної поліції.</p>
<p>Порядок придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, інших предметів і матеріалів, на які поширюється дозвільна система, у Збройних Силах, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, Національній поліції, Національному антикорупційному бюро, Держспецзв'язку, а також у митній службі визначається законами, актами Кабінету Міністрів України та іншими нормативно-правовими актами, у тому числі Міноборони, МВС, інших центральних органів виконавчої влади, які мають у своєму підпорядкуванні військові формування Адміністрації Держспецзв'язку, Національного антикорупційного бюро і Держмитслужби.</p>	<p>Порядок придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, інших предметів і матеріалів, на які поширюється дозвільна система, у Збройних Силах, інших утворених відповідно до законів України військових формуваннях, Національній поліції, вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління МВС, Державному управлінню справами, Національному антикорупційному бюро, Держспецзв'язку, а також у митній службі визначається законами, актами Кабінету Міністрів України та іншими нормативно-правовими актами, у тому числі Міноборони, МВС, інших центральних органів виконавчої влади, які мають у своєму підпорядкуванні військові формування Адміністрації Держспецзв'язку, Національного антикорупційного бюро і Держмитслужби.</p>

Таким чином, відповідно до Постанови уніфіковано нормативно-правові акти, які регулюють діяльність Національної поліції. Також сферу дозвільної системи на придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної зброї, бойових припасів до неї, інших предметів і матеріалів розширено і на ВНЗ у сфері управління МВС.

1.2.2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 11 січня 2018 р. № 3 (набула чинності 17 січня 2018 р.)

Коментар: Постанову Кабінету Міністрів України від 18 травня 2011 р. № 529 «Про затвердження Технічного регламенту з екологічного маркування» визнано такою, що втратила чинність.

Прийняття рішення зумовлене тим, що зазначений документ встановлював вимоги щодо присвоєння і застосування необов'язкового (добровільного) екологічного маркування в Україні, посиляючись на положення міжнародного стандарту ISO 14024:1999, що суперечило принципам технічного регулювання. Так, згідно зі ст. 24 Закону "Про технічні регламенти та оцінку відповідності" здійснення добровільної оцінки відповідності не потрібно технічними регламентами, а здійснюється на добровільних засадах, в будь-яких формах, включаючи випробування, декларування відповідності, сертифікацію та інспектування. Це зумовлює зняття бар'єрів для ведення бізнесу. Проте, можуть виникнути проблеми з експортом такої продукції, яка не відповідатиме міжнародним стандартам якості продукції.

1.2.3. Постанова Правління Національного банку України "Про внесення змін до Тарифів на послуги з реєстрації та ліцензування, що надаються Національним банком України" від 29.12.2017 р. № 149 (набула чинності 5 січня 2018 р.)

Коментар: Внесено зміни до Тарифів на послуги з реєстрації та ліцензування, що надаються Національним банком України.

Постановою передбачено:

визначено перелік документів, які подаються разом із заявою для одержання дозволу, встановлено вимоги до заяви на видачу дозволу на спеціальне водокористування (форма заяви);

передбачено оптимізацію організаційної структури Державного агентства водного господарства у зв'язку із виконанням функцій з видачі дозволів на спеціальне водокористування;

змінено Порядок розроблення нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та Перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується.

Зменшення тарифів відбулося для:	Безоплатно надаються послуги на розгляд пакета документів:
<p>надання банківської ліцензії банку у зв'язку зі зміною найменування або замість утраченої;</p> <p>включення відомостей до Державного реєстру банків щодо зміни відомостей про відокремлений підрозділ банку.</p>	<p>щодо погодження призначення голови правління та головного бухгалтера банку, керівника та головного бухгалтера філії іноземного банку, членів виконавчого органу державного банку, керівника служби внутрішнього аудиту банку; визначення в спеціальному порядку відповідності професійної придатності та ділової репутації осіб, до яких застосовується ознака відсутності бездоганної ділової репутації;</p> <p>щодо визначення відповідності професійної придатності та ділової репутації голови та членів ради банку, членів правління банку (крім державного банку), заступників головного бухгалтера банку</p> <p>для визнання банківської групи та погодження відповідальної особи банківської групи;</p> <p>для погодження змін структури власності банківської групи;</p> <p>реєстрацію договору, що передбачає виконання резидентом боргових зобов'язань перед нерезидентом за залученим від нерезидента кредитом (позикою) в іноземній валюті, або внесення змін до реєстрації договору.</p>

Попередні тарифи було встановлено в серпні 2016 року. Всі інші тарифи підвищено у 1,5-2 рази. Зазначені зміни обумовлені об'єктивною необхідністю у зв'язку із змінами у банківській сфері та збільшенням цін, заробітної плати тощо, що пов'язано із інфляційними процесами у країні. Це підвищить ризики платоспроможності банків України.

1.3. Податкова політика та адміністрування податків

1.3.1. Розпорядження КМУ «Про погодження ставок портових зборів» від 11 січня 2018 р. № 2-р (набуло чинності з моменту підписання – з 11 січня 2018 р.)

Коментар: Розпорядженням підтримано ініціативу Міністерства інфраструктури України щодо зменшення на 20% ставок корабельного, каналного, маякового, санітарного, якірного, причального, адміністративного портових зборів, що, на думку Міністерства, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних портів. Це рішення реалізоване «заднім числом» - починаючи з 1 січня 2018 року і воно може бути кваліфіковано як зменшення адміністративних бар'єрів для бізнесу.

1.4. Зовнішньоекономічна діяльність

1.4.1. Постанова Кабінету міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2011 р. № 1031 і від 25 травня 2016 р. № 364» від 31 січня 2018 р. №44 (набула чинності 2 лютого 2018 р.)

Коментар: Внесеними змінами передбачено обмеження часу, відведеного контролюючим органам на призначення огляду (інспектування) товарів при експорті, найближчим можливим часом, але не пізнішим за 12 робочих годин від часу, запропонованого підприємством.

ДФС доручено в 30-денний термін удосконалити програмне забезпечення для надання можливості застосування інформаційного обміну за принципом “єдиного вікна” за рішенням підприємств до 31 січня 2019 року у випадках:

- ввезення (пересилання) на митну територію України товарів у міжнародних поштових відправленнях або у міжнародних експрес-відправленнях, а також у разі переміщення товарів транзитом;
- вивезення за межі митної території України товарів, які перетинають митний кордон іншим, ніж автомобільний, видом транспорту;

➤ декларування товарів в місцях митного оформлення, які перебувають менше 90 днів у переліку місць митного оформлення товарів.

Зміни також стосуються запровадження ризик-орієнтованого підходу до контролю товарів, що переміщуються у дерев'яному чи паперовому пакувальному матеріалі та на дерев'яних палетах.

В цілому цей нормативно-правовий акт спрямований на подальшу дерегуляцію та усунення необґрунтованих адміністративних бар'єрів в процесі митного оформлення товарів.

1.6. Контрольно-перевірочна діяльність

1.6.1. Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до положення про планування та порядок проведення інспекційних перевірок» від 28 грудня 2018 р. №145 (набула чинності 4 січня 2018 р.)

Коментар: уточнено вимоги до організації та проведення інспекційних перевірок банків та інших осіб, підконтрольних НБУ, а також назву цього нормативно-правового акту.

Сутнісні зміни полягають у такому:

1) відповідно до п. 5 Положення планові інспекційні перевірки об'єктів перевірки здійснюються відповідно до затвердженого Правлінням Національного банку плану інспекційних перевірок, а періодичність їх проведення - не рідше одного разу на 36 місяців. Це уточнення упорядковує порядок планування перевірок;

2) чітко прописані права й обов'язки суб'єктів контрольно-перевірочної діяльності (інспекторів, керівників і робітників об'єкту контролю), що сприятиме зменшенню конфліктних ситуацій в процесі перевірок;

3) регламентована послідовність та детально викладений зміст окремих етапів перевірки (організація інспекційної перевірки, проведення перевірки, оформлення результатів).

Окремо також виписаний порядок розгляду та прийняття рішень за результатами перевірок.

1.7. Банківська діяльність

1.7.1. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29 грудня 2018 р. №148 (набула чинності 5 січня 2018 р.)

Коментар: НБУ виклав в новій редакції Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні і одночасно скасував низку своїх нормативно-правових актів в сфері готівкового обігу.

Основні зміни можуть бути кваліфіковані як певна лібералізація готівкового обігу та полягають у такому:

Сутність змін	Позитивні наслідки	Недоліки/ризики
1. Дозволено використовувати «комплекс технічних та програмних засобів, розташованих у місці здійснення готівкових розрахунків, які б забезпечували безпечне передавання коштів з робочих місць касирів до спеціально обладнаного приміщення для зберігання та подальшого здавання готівки до кас банків» (пневмопошта)	Застосування пневмопошти забезпечить безпечне внутрішнє переміщення готівкових коштів та зменшить витрати часу на здійснення таких операцій робітниками,	З урахуванням ступеня поширеності цієї технології передачі коштів такий дозвіл матиме дуже обмежене застосування. До того ж вимоги до такого комплексу мають бути жорстко унормовані
2. Унормовано застосування електронного цифрового підпису юридичної особи під час надання послуг в електронній формі або під час здійснення інформаційного обміну з іншими суб'єктами електронної взаємодії	Це нововведення розблокує надання послуг в електронній формі	-
3. Передбачена можливість аутсорсингу (передачу на сторону функцій касира) шляхом укладення договору з іншим підприємством на надання послуги з надання персоналу	Ця новація може бути цікавою для суб'єктів господарювання з незначними обсягами готівки або з періодичною виручкою, але в будь-якому випадку це – лібералізація готівкових операцій	В нормативному акті відсутні конкретні вимоги до таких договорів з урахуванням специфіки роботи касирів

В новій редакції Положення зафіксовано встановлену законодавством норму щодо не обов'язкового використання печатки підприємством.

Крім того, затверджені нові форми первинних документів: відомість на виплату готівки, видатковий касовий ордер, прибутковий касовий ордер, журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових документів, касова книга, книга обліку виданої та прийнятої старшим касиром готівки, акт про результати інвентаризації наявних коштів, що зберігаються, та акт про перевірку дотримання порядку ведення операцій з готівкою. По суті змін зазнали всі форми первинного обліку готівки, а введення нових документів з 5 січня без будь-якого перехідного періоду не можна вважати обґрунтованим, оскільки у підприємств практично не було часу підготуватися до такого нововведення, а необхідність придбання нових бланків замість старих, по яких існували певні запаси, призводить до додаткових непродуктивних втрат. Слід зазначити, що через три тижні після введення в дію нової редакції Положення, - 26.01.2018 р. НБУ вже виніс на громадське обговорення проект змін. Ними пропонується шестимісячний перехідний адаптаційний період, протягом якого дозволяється використання раніш надрукованих форм первинного обліку касових операцій [1]. Цей крок, в принципі, заслуговує на позитивну оцінку, якби не дві обставини: по-перше – чому цей перехідний період не передбачений в основному тексті прийнятої постанови; а по-друге, процедура громадського обговорення потрібна в процесі прийняття неоднозначних нормативно-правових актів, але не у випадках виправлення помилок і недоліків вже прийнятих.

Серед скасованих нормативно-правових актів НБУ слід зазначити постанову Правління Національного банку України «Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою від 06 червня 2013 р. Проте встановлені нею граничні суми розрахунків готівкою протягом одного дня (10 тис. грн – між підприємствами (підприємцями); 50 тис. грн – між підприємством (підприємцем) та фізичною особою, а також між фізичними особами за договорами купівлі-продажу, які підлягають нотаріальному посвідченню) збережені в новій редакції Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні на незмінному рівні.

[1] Офіційний сайт Національного банку України. - [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=63075693&cat_id=37194

1.7.2. Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 25 січня 2018 р. №7 (набула чинності 27 січня 2018 р.)

Коментар: Ця постанова продовжує лібералізацію системи валютного регулювання і валютного контролю.

Відповідно до змін, внесених в Положення про порядок та умови торгівлі іноземною валютою (постанова Правління Національного банку України від 10 серпня 2005 р. №281 (зі змінами), заява про продаж іноземної валюти може бути подана клієнтом в будь-який з уповноважених банків за власним вибором. Причому вибір банку не залежить від наявності в ньому поточного рахунку в іноземній валюті.

Відлік строку продажу іноземної валюти у випадку, якщо кошти для продажу перераховуються клієнтом з іншого уповноваженого банку, починається з дня зарахування таких коштів на кореспондентський рахунок уповноваженого банку. Ця нова норма з'явилася в пункті 3.2 глави 3 Правил функціонування Системи підтвердження угод на міжбанківському валютному ринку України Національного банку України та перерахування (зарахування) коштів за окремими операціями з іноземною валютою і банківськими металами (постанова Правління Національного банку України від 10 серпня 2005 року № 281 зі змінами).

Внесені зміни розширюють можливості суб'єктів господарювання щодо вибору установи банку для здійснення валютних операцій, проте не вирішують проблему існування основного валютного обмеження – обов'язкового продажу іноземної валюти експортерами.

1.7.3. Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 23 січня 2018 р. №3 (набула чинності 24 січня 2018 р. крім окремих пунктів, що вводяться в дію з 20 березня 2018 р.)

Коментар: Зміни, що внесені в Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями (затверджено Постановою Правління НБУ №351 від 30 червня 2016 р.) зумовлені необхідністю врахування окремих особливостей, виявлених практикою застосування попередньої редакції Положення, запровадженням МСФЗ 9 та розвитком електронного документообігу. Вони спрямовані на забезпечення повної та своєчасної оцінки банками величини кредитного ризику, що сприятиме коректному розрахунку їх капіталу та посилить фінансову стійкість банків.

1.8. Сфера публічних закупівель

1.8.1. Закон України від 21.12.2017 № 2265-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та деяких інших законів України щодо здійснення моніторингу закупівель» від 21.12.2017 № 2265-VIII (набрав чинності 27 січня 2018 р.).

Коментар: Закон надає повноваження Державній аудиторській службі України (далі - ДАСУ) проводити моніторинг державних закупівель, як протягом проведення процедури закупівлі, так і на етапі укладення та виконання договору за умови наявності визначених законом підстав.

Рішення про початок моніторингу закупівлі оприлюднюється протягом двох робочих днів з дня його прийняття в електронній системі закупівель та не зупиняє проведення процедури закупівлі. Строк здійснення моніторингу не може перевищувати 15 робочих днів з дати оприлюднення рішення про початок моніторингу закупівлі в електронній системі закупівель. Позитивним в запропонованому механізмі моніторингу є встановлення часових меж його здійснення, що не впливає на процес закупівлі.

Обмін інформацією між органом державного фінансового контролю та замовником під час моніторингу здійснюється в електронному вигляді через електронну систему закупівель. Це також позитивна норма, яка підвищує прозорість та відкритість не тільки проведення закупівлі, а і перевірки та оскарження процедур закупівель.

Рішення про початок моніторингу закупівлі приймається за наявності однієї або декількох підстав

дані автоматичних індикаторів ризиків

інформація, отримана від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, про наявність ознак порушення законодавства у сфері публічних закупівель

повідомлення в засобах масової інформації, що містять відомості про наявність ознаки порушення законодавства у сфері публічних закупівель

виявлені органом державного фінансового контролю ознаки порушення законодавства у сфері публічних закупівель в інформації, оприлюдненій в електронній системі закупівель

інформація, отримана від громадських об'єднань, про наявність ознак порушення законодавства у сфері публічних закупівель, виявлених за результатами громадського контролю

У разі підтвердження органом державного фінансового контролю факту усунення замовником порушень, викладених у висновку, замовник не притягається до адміністративної відповідальності за порушення законодавства у сфері закупівель.

Якщо замовник не усунув порушення, визначені у висновку, і таке порушення матиме негативний вплив для бюджетів, а також висновок не оскаржено до суду, орган державного фінансового контролю проводить перевірку закупівлі відповідно до Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні». Для визначення збитків та порушень ДАСУ необхідно привести свої накази та інструкції у відповідність до законодавчих актів в сфері публічних закупівель.

В цілому Закон несе в собі позитивні зміни, які впливатимуть на підвищення ефективності витрачання публічних коштів та забезпечуватимуть дотримання вимог Закону України «Про публічні закупівлі».

На теперішній час триває активна робота Transparency International Україна та ДАСУ щодо розроблення індикаторів ризиків, яка повинна закінчитися не пізніше чим через три місяці з дня набрання чинності Закону.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ НАБУЛИ ЧИННОСТІ У СІЧНІ 2018 Р.

Сфера регулювання	Назва законодавчого документу	Дата набуття чинності	№ Моніторингу
Реєстраційна сфера	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів» від 06 грудня 2017 р. № 1092	17.01.2018	Моніторинг за січень 2018 р.
	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру витратомір-лічильників і рівнемірів — лічильників рівня пального у резервуарі, передачі облікових даних з них електронними засобами зв'язку» від 22 листопада 2017 р. № 891	01.01.2018	Моніторинг за листопад 2017
Адміністративні послуги, дозвільна система та ліцензування	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 11 січня 2018 р. № 3	17.01.2018	Моніторинг за січень 2018 р.
	Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до Тарифів на послуги з реєстрації та ліцензування, що надаються Національним банком України» від 29.12.2017 р. № 149	05.01.2018	

Сфера регулювання	Назва законодавчого документу	Дата набуття чинності	№ Моніторингу
Податкова політика	Розпорядження КМУ «Про погодження ставок портових зборів» від 11 січня 2018 р. № 2-р	11.01.2018	Моніторинг за січень 2018 р.
	Закон України від 07.12.2017 р. № 2245-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році»	01.01.2018	Моніторинг за грудень 2017 р.
Зовнішньоекономічна діяльність	Постанова Кабінету Міністрів України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» від 11 січня 2018 р. № 3	01.01.2018	Моніторинг за грудень 2017 р.
Контрольно-перевірочна діяльність	Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до положення про планування та порядок проведення інспекційних перевірок» від 28 грудня 2018 р. №145	04.01.2018	Моніторинг за січень 2018 р.
	Закон України від 07 грудня 2017 р. № 2246-VIII «Про Державний бюджет України на 2018 рік»	01.01.2018	Моніторинг за грудень 2017 р.
Банківська діяльність	Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» від 29 грудня 2018 р. №148	05.01.2018	Моніторинг за січень 2018 р.
	Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 25 січня 2018 р. №7	27.01.2018	

Банківська діяльність	Постанова Правління Національного банку України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України» від 25 січня 2018 р. №7	24.01.2018 крім окремих пунктів, що набувають чинності з 20.03.2018	Моніторинг за січень 2018 р.
Державні закупівлі	Закон України від 21.12.2017 № 2265-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та деяких інших законів України щодо здійснення моніторингу закупівель»	27.01.2018	Моніторинг за січень 2018 р.

3. ПРАКТИКА ДЕРЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

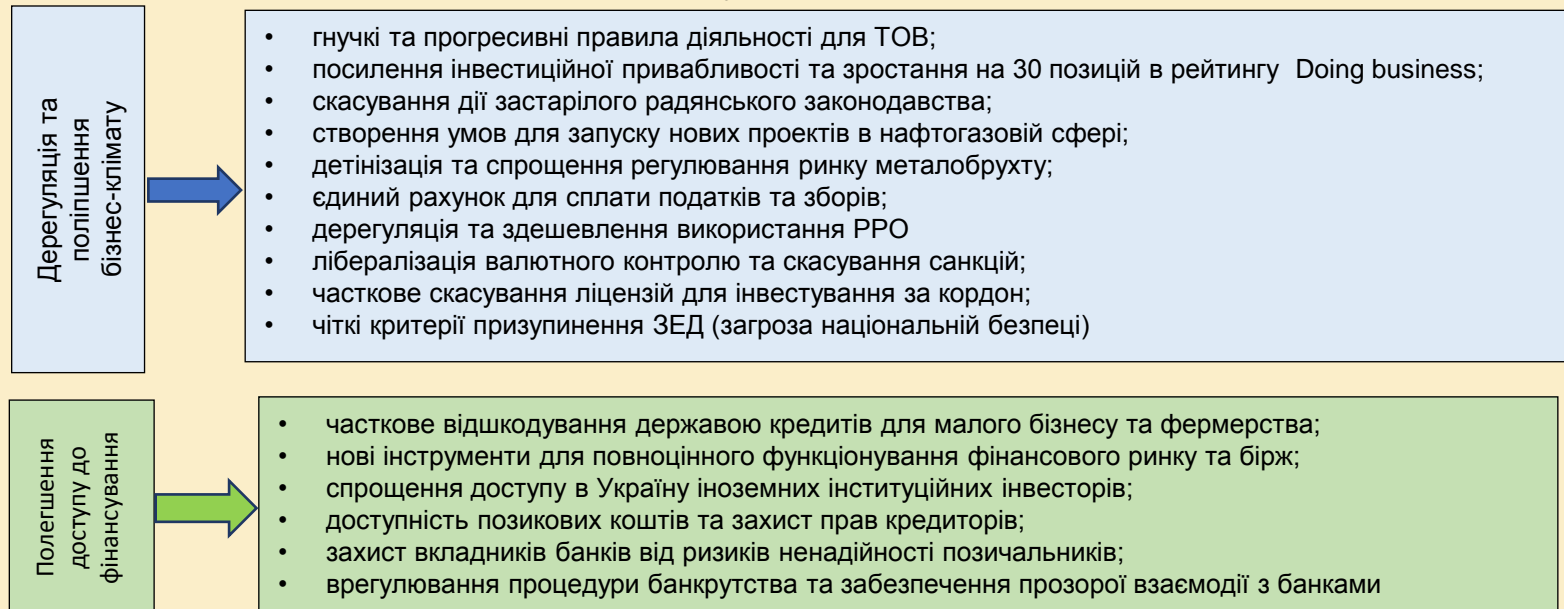
3.1. На засіданні уряду 31 січня 2018 року Прем'єр-міністр України В Гройсман презентував пакет з 35 законопроектів, розроблених спільно з Президентом України, бізнесом та усіма фракціями Верховної Ради України, які мають забезпечити зростання економіки на 5-7% та покращити позиції України в рейтингу Doing business.

Оскільки тексти згаданих законопроектів на момент підготовки моніторингу відсутні, оцінити їх спрямованість та можливу результативність можна лише на основі презентації [2].

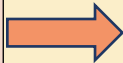
Урядом сформульовано п'ять невідкладних проблем, що стримують економічний розвиток:

- обтяжливе регулювання;
- тиск на бізнес;
- обмежений доступ до фінансування;
- бар'єри доступу до державних ресурсів;
- відсутність підтримки інновацій.

Для їх вирішення в законопроектах пропонується комплекс рішень за кожним з п'яти напрямів.

Захист прав
бізнесу

- створення Служби фінансових розслідувань;
- перехід від силових методів фінансових розслідувань до аналітичного підходу;
- підвищення персональної відповідальності (збільшення штрафів) посадовців в контрольно-перевірочній діяльності та дозвільній сфері;
- спрощення та прискорення митних процедур за рахунок введення інституту уповноваженого економічного оператора;
- розвиток електронного обігу митної документації та «єдиного вікна» на митниці

Прозорий
доступ до
державних
ресурсів

- розвиток інфраструктури із застосуванням механізму концесій та створення нових можливостей для участі бізнесу в державних проектах;
- посилення захисту бізнесу від зловживань під час держзакупівель;
- поширення застосування системи ProZorro на операції оренди державного та комунального майна

Заохочення
інновацій

- чіткий та ефективний розподіл повноважень щодо державної підтримки інновацій;
- економічні, інфраструктурні та інші стимули для стартапів;
- стартап-візи - спрощені умови для залучення нерезидентів;
- нові стимули для учасників індустріальних парків;
- захист авторських прав та спрощення умов використання об'єктів інтелектуальної власності;
- сприяння розвитку електронних грошей, зокрема можливість оплати податків і зборів

Як бачимо, цей перелік заходів позбавлений необхідної конкретики, а деякі з них (наприклад, забезпечення інвестиційної привабливості та покращення позиції в рейтингу Doing business) містять, скоріш, не заходи а цільові орієнтири.

Докладний аналіз особливостей запропонованих змін ми будемо публікувати по мірі прийняття відповідних законодавчих актів.

3.2. ДФС у м. Києві наголошує на пріоритетності норм Податкового кодексу України щодо здійснення документальних позапланових перевірок дотримання платниками податків податкового, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи [3]. Тобто мораторій на проведення позапланових перевірок суб'єктів господарської діяльності не поширюється на перевірки, що входять до компетенції органів Державної фіскальної служби України.

3.3. Починаючи з 1 лютого в пілотному режимі розпочато застосування нового електронного сервісу Міністерства екології та природних ресурсів України - здійснення операцій у сфері поводження з відходами в частині видачі дозволів на відходи [4]. Доступ до сервісу – на спеціальному сайті електронних послуг Міністерства за адресою – <https://e-eco.gov.ua>.

Цей сервіс впроваджується в контексті Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року. Пілотний проект реалізується Мінприроди в співпраці з Державним агентством електронного урядування, GIZ та ГО «Електронна Україна».

Станом на 5 лютого 2018 р. допомогою сервісу подано майже 9,5 тис декларацій, що свідчить про популярність та необхідність цього проекту.

Впровадження нового сервісу забезпечує спрощення дозвільної процедури, скорочення витрат часу суб'єктів господарювання та відповідних витрат, а також прозорість процесу отримання дозволів та зменшення корупційних ризиків.

3.4. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 від 17 січня 2018 р. (текст концепції станом на 08.02.2018 відсутній)

КМУ схвалив Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 та затвердив план заходів з її реалізації.

[3] Сторінка ДФС у м. Києві на Facebook // <https://www.facebook.com/sfs.kyiv/photos/a.487126868129427.1073741828.485135171661930/867879513387492/?type=3&theater>

[4] Офіційний портал Міністерства екології та природних ресурсів // Електронний ресурс. Режим доступу: <https://menr.gov.ua/news/32034.html>

Концепція представлена лише презентацією [5], а інформація про затвердження її відповідними нормативно-правовими актами відсутня.

В контексті дерегулювання реалізація концепції особливо важлива для забезпечення прозорості та оперативності надання адміністративних послуг як для громадян, так і для бізнесу.

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 р. передбачає:

- Закладає основи розвитку в Україні цифрової економіки
- Формулює принципи державної політики щодо цифровізації
- Визначає пріоритетні завдання на найближчі 3 роки:
 - розвиток цифрової інфраструктури – широкосмуговий інтернет (ШСД) має бути по усій території України;
 - цифровізація освітніх процесів та стимулювання цифрових трансформацій у системі освіти, медицині, екології, безготівкової економіки, інфраструктурі, транспорті, громадській безпеці тощо.
- Запроваджує ініціативи щодо розбудови цифрових інфраструктур та подолання «цифрового розриву»
- Розкриває цифрові навички громадян та, відповідно, освіти в цій сфері
- Стимулює ринок цифрових технологій та створення високотехнологічних виробництв
- Визначає критичні сфери для реалізації проектів цифрових трансформацій національного масштабу

Відповідно до Концепції визначено прогностичні показники України в міжнародних рейтингах (Global Innovation Index - № 40, Networked Readiness Index - №35, Global Competitiveness Index - №40, ICT Development Index - №50). Також затверджено план заходів з реалізації Концепції.

[5] Урядовий портал // <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-konceptiyu-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-2018-2020>

Втілення плану дозволить:

- ▶ Долучитись до європейської цифрової спільноти
- ▶ Надати додаткове прискорення росту економіки
- ▶ Реалізувати високотехнологічні ініціативи, проекти, цифрові інфраструктури та виробництва
- ▶ Максимально використати існуючі та створити нові можливості для бізнесу

Визначено, що Концепція передбачає перехід від сировинного типу економіки, яка споживає природні ресурси до високотехнологічних виробництв та ефективних процесів за допомогою ІТ-технологій та комунікацій. Проте, відсутність законодавчого підґрунтя зазначених змін та розподілу функцій та повноважень для органів влади унеможлиблює реалізації Концепції.

[5] Урядовий портал // <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-konceptiyu-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-2018-2020>

4. ПЕРСПЕКТИВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Дерегулювання в сфері економічного розвитку та торгівлі в Україні

1) **Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання концесійної діяльності для залучення приватного сектору до реалізації проектів на умовах державно-приватного партнерства, у тому числі концесії, з метою модернізації інфраструктури» від 11.01.2018 р.**

Загальна спрямованість: створення умов для залучення приватного сектору до реалізації проектів на умовах державно-приватного партнерства, у тому числі концесії.

Прийняття Закону дозволить збалансувати інтереси зацікавлених сторін, забезпечить застосування форм бюджетної підтримки ДПП, створить підґрунтя для зростання обсягу інвестицій, залучених для реалізації інфраструктурних проектів.

2) Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо врегулювання питань авторського права і суміжних прав» від 02.01.2018 р. №6523

Загальна спрямованість: удосконалення сфери авторського права і суміжних прав з врахуванням норм європейського законодавства.

Прийняття Закону дозволить забезпечити одночасне досягнення цілей і з узгодженням відповідних положень чинного законодавства між собою, зокрема норм Цивільного кодексу України та Закону України «Про авторське право та суміжні права».

3) Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку ліцензування господарської діяльності» від 31.01.2018 р. №222-19

Загальна спрямованість: Удосконалення вже запроваджених державою принципів та процедур ліцензування, з метою чіткого їх окреслення, усунення правових колізій та унеможливлення порушення прав суб'єктів господарювання.

Скорочення фінансових витрат здобувачів ліцензій та ліцензіатів.

Цілі державного регулювання

запровадження нової санкції за порушення у сфері ліцензування - зупинення дії ліцензії в повному обсязі або частково;
уточненню переліку відомостей щодо ліцензування, що міститимуться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
обов'язковості включення до ліцензійних умов положень щодо доступності місць провадження господарської діяльності для маломобільних груп населення;
уніфікація розміру штрафів за порушення законодавства у сфері ліцензування;
удосконалення процедури оскарження дій органів ліцензування до Експертно-апеляційної ради.

Мета законопроекту

удосконалення існуючого законодавчого поля, яке спрямоване на впорядкування суспільних відносин у сфері ліцензування видів господарської діяльності

Переваги

удосконалення запроваджених принципів та процедур ліцензування, з метою чіткого їх окреслення, усунення правових колізій та унеможливлення порушення прав суб'єктів господарювання.
Покращення інвестиційного клімату.

Ризики

затримка впровадження у зв'язку з проведення органами ліцензування інформаційно-роз'яснювальної роботи

Прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку ліцензування господарської діяльності» сприятиме:

- спрощенню умов провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню за рахунок удосконалення принципів та процедур ліцензування;
- уточненню переліку відомостей щодо ліцензування, що міститимуться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;
- забезпеченню створення умов для маломобільних груп населення;
- посилення відповідальності за дотриманням законодавства в сфері ліцензування
- удосконалення процедури оскарження дій органів ліцензування до Експертно-апеляційної ради.

4) Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері туризму» від 22.01.2018 р.

Загальна спрямованість: удосконалення чинного законодавства, що регулює сферу туризму з урахуванням необхідності імплементації європейського досвіду та гармонізації українського законодавства у цій сфері з нормами міжнародного права.

Цілі державного регулювання

запровадження набуття права на здійснення туристичної діяльності за декларативним принципом; наділення повноваженнями щодо здійснення заходів державного нагляду (контроль) за дотриманням законодавств у сфері туризму за діяльністю туроператорів, турагентів та фахівців туристичного супроводу - органи виконавчої влади, місцеві державні адміністрації, за діяльністю суб'єктів туристичної діяльності, які надають послуги з тимчасового розміщення (проживання), - Держпродспоживслужбу.

Мета законопроекту

з метою посилення відповідальності туроператорів та турагентів перед туристами встановити дієвий механізм фінансового забезпечення відповідальності туроператора та турагента

Переваги

розвиток туристичної сфери; підвищення інвестиційної привабливості країни; посилення захисту туристів

Ризики

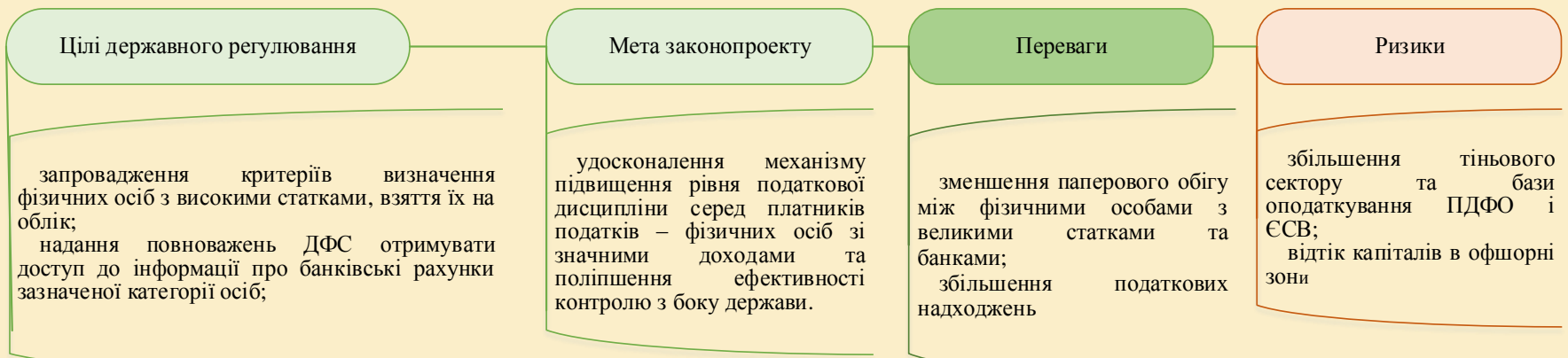
контрольну функцію за діяльністю сфери туризму покладено на органи, які не є спеціалістами виключно у цій сфері, що може призвести до розпорошення функцій та погіршення якості контролю

Впровадження проекту Закону направлено на виконання зобов'язань України у сфері туризму за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, що дозволить забезпечити розвиток конкуренції на ринку туристичних послуг, підвищити якість надання туристичних послуг та інтеграцію національної туристичної сфери в туристичний простір Європейського Співтовариства.

Дерегулювання в сфері фінансів в Україні

1) Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів щодо критеріїв визначення осіб з високими статками» від 11.01.2018 р. №7363

Загальна спрямованість: створення нормативно-правової бази, що забезпечить можливість впровадження заходів з реалізації протидії стратегіям та практикам розмивання бази оподаткування та виведення прибутків з під оподаткування.

Прийняття Законопроекту забезпечить фіскальний ефект у вигляді збільшення надходжень від платників – фізичних осіб з високими статками.

2) Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо створення умов для дистанційної торгівлі та детінізації розрахунків в сфері торгівлі та послуг» від 17.01.2018 р.

Загальна спрямованість: «детінізація» економіки та створення мотиваційних заходів, спрямованих на виведення з тіньового обігу частки готівкових розрахунків.

Прийняття Законопроекту сприятиме детінізації обігу готівкових коштів, руйнуванню окремих схем ухилення від сплати податків, зменшенню корупційних ризиків при адмініструванні податків та зборів.

3) Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 19.01.2018 р.

Загальна спрямованість: спрямований на удосконалення та уточнення окремих норм законодавства з питань запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів.

Прийняття Законопроекту сприятиме удосконаленню національного законодавства у сфері запобігання і протидії легалізації (відмиванню) доходів.

Дерегулювання в сфері екології та природних ресурсів в Україні

Проект Закону України «Про озоноруйнівні речовини та фторовані парникові гази» від 11.01.2018 р.

Загальна спрямованість: необхідність скорочення та подальшого припинення споживання речовин, що руйнують озоновий шар (у відповідності до Монреальського протоколу).

Цілі державного регулювання

визначити повноваження центральних органів виконавчої влади;
встановити основні вимоги до суб'єктів господарювання;
запровадити спостереження за станом озонного шару;
визначити порядки експорту, імпорту контрольованих речовин

Мета законопроекту

Визначення правових та організаційних засад регулювання відносин у сфері поводження з контрольованими речовинами та товарами, що їх містять, використання яких впливає на озонний шар та зміну клімату

Переваги

встановлення прозорих механізмів регулювання обігу озоноруйнівних речовин та фторованих парникових газів

Ризики

відсутні

Прийняття Законопроекту забезпечить законодавче закріплення положень, що регулюють відносини, які виникають у сфері поводження із контрольованими речовинами та сприятиме охороні озонного шару та запобіганню зміні клімату.

Дерегулювання в сфері охорони здоров'я в Україні

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України» від 16.01.2018 р. №7489

Загальна спрямованість: забезпечення недоторканності та безпеки життя і здоров'я людини

Цілі державного регулювання

належна доступність, якість та своєчасність в отриманні фахової медичної допомоги

Мета законопроекту

унікнення шахрайських вчинків та забезпечення захисту конституційних прав громадян на охорону здоров'я

Переваги

заборона видачі спеціального дозволу на зайняття народною медициною для фізичної особи - підприємця, який володіє народними методами лікування;
гарантії захисту конституційних прав громадян

Ризики

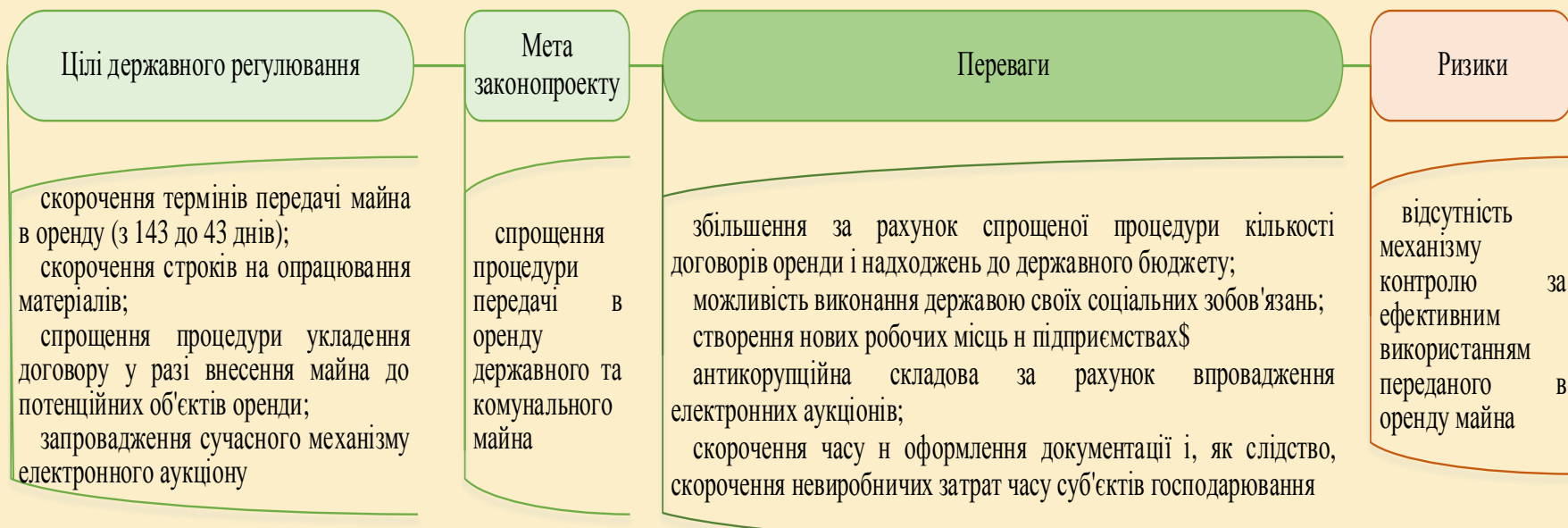
зменшення фінансових надходжень до бюджету;
повне ігнорування державою народної медицини, яка в деяких випадках підтверджує свою ефективність

Прийняття Законопроекту забезпечить конституційні права громадян на якісну медичну допомогу

Дерегулювання в сфері державного майна в Україні

Проект Закону України «Про оренду державного та комунального майна» від 11.01.2018 р.

Загальна спрямованість: адаптація законодавства України, яке регулює питання оренди державного та комунального майна, до вимог сучасного ринку нерухомості.

Прийняття Законопроекту забезпечить підвищення ефективності орендних відносин за рахунок спрощеної процедури передачі в оренду державного та комунального майна.

5. ОЦІНКА ПРОВЕДЕННЯ АРВ ПРОЕКТІВ РЕГУЛЯТОРНИХ АКТІВ

З метою оцінювання якості роботи регуляторних органів у сфері проведення АРВ проектів нормативно-правових актів, на основі методики проведення аналізу впливу регуляторного акта (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» від 11 березня 2004 р. № 308) було розроблено методичний підхід. Оцінка відбувається за критерієм наявності якісної та кількісної складової в аналізі регуляторного впливу проектів. Згідно до пункту 10 Постанови КМУ «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» від 11 березня 2004 р. № 308, Додатків 2,3,4 до Методики (в редакції постанови КМУ від 15.03.2016 № 308), кількісна оцінка проекту передбачає аналіз витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва; аналіз бюджетних витрат на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва; аналіз М-тесту та аналіз показників результативності регуляторного акта, які встановлюються протягом різних періодів після набрання чинності актом. Таким чином, для оцінки кількісної складової можна виділити наступні складові:

1. Визначення усіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей
2. Визначення очікуваних результатів прийняття акта з розрахунком витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування
3. Визначення показників результативності акта

$$K_k = K_{fk}/K_{kz}, \quad (1)$$

де, K_k – коефіцієнт повноти кількісної оцінки

K_{fk} – число фактично оцінених кількісних показників

K_{kz} – число кількісних показників для відповідного АРВ

$$K_{kz} = K_{сум} - K_{кx},$$

де, $K_{сум}$ – максимальне число кількісних показників затверджених методикою. Число кількісних показників може бути 23 (за умови, що проведено М-тест) або 15 (за умови, що М-тест відсутній)

$K_{кx}$ – число кількісних показників затверджених методикою, розрахунок яких не передбачено окремим регуляторним актом.

Загальна сума кількісних показників може бути 23 (за умови, що проведено М-тест) або 15 (за умови, що М-тест відсутній).

Крім того, згідно з п.11 Постанови, у разі неможливості обчислення розмірів прогнозних значень показників результативності чи іншої вигоди або витрати наводиться їх текстовий опис. Отже, за наявності лише текстового опису кількісних показників, для проведення оцінки, вони вважаються проаналізованими описовим методом та позначаються, як «О». Для оцінки співвідношення кількості показників, наведених в текстовій та числовій формах, застосовується коефіцієнт описового заміщення кількісних показників (K_o), який дорівнює:

$$K_o = K_{ko}/K_{ok}, \quad (2)$$

де, K_o – коефіцієнт описового заміщення кількісних показників

K_{ko} – число показників оцінених описовим способом

K_{ok} – число оцінених кількісних показників

Для оцінки якісної складової аналізу можливо виділити такі критерії як:

1. Визначення проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання
2. Визначення цілей державного регулювання
3. Визначення усіх прийнятних альтернативних способів досягнення зазначених цілей
4. Опис механізму, який пропонується застосувати для розв'язання проблеми
5. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта
6. Обґрунтування запропонованого строку дії акта
7. Визначення заходів, з допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності акта

Відповідно до цього, ступінь повноти проведення якісного аналізу може бути оцінений за допомогою коефіцієнту повноти якісної оцінки (Кяк), який розраховується наступним чином:

$$\text{Кяк} = \text{Коя} / \text{Кяз}, \text{ де} \quad (3)$$

де, Кяк – коефіцієнт повноти якісної оцінки

Коя – число оцінених якісних показників

Кяз – число якісних показників для відповідного АРВ

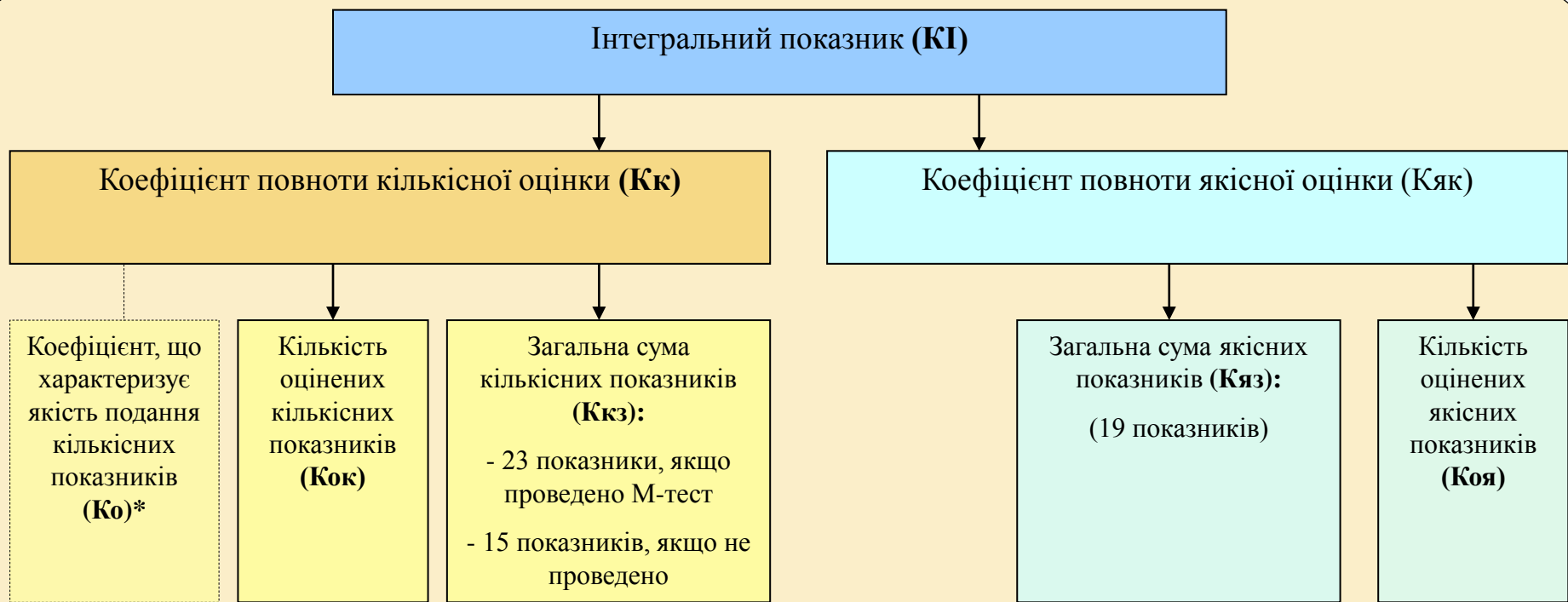
$$\text{Кяз} = \text{Ксум} - \text{Кях}$$

де, Ксум – максимальне число якісних показників затверджених методикою. Число якісних показників дорівнює 19

Кях – число якісних показників затверджених методикою, розрахунок яких не передбачено окремим регуляторним актом.

Загальна сума якісних показників (Ксум) дорівнює 19. Кях - кількість якісних показників, розрахунок яких не передбачено методикою.

Для ранжування державних органів за повнотою розробки АРВ проектів нормативно-правових актів використано інтегральний показник, який враховує кількісні та якісні коефіцієнти та містить наступні складові (рис.1).

• Коефіцієнт, що характеризує якість подання кількісних показників є складовою частиною коефіцієнту повноти кількісної оцінки, проте не використовується при розрахунку інтегрального показника.

• $KI = (Kяк + Kк) / 2$, де

Kяк - коефіцієнт повноти якісної оцінки

Kк - коефіцієнт повноти кількісної оцінки

Для проведення оцінки було введено наступні позначення: «+» - оцінка проведена; «-» - оцінка не проведена, «o» - оцінка проведена описовим способом, «x» - проведення оцінки не передбачено, «№*» - проект регуляторного акту має дерегулятивний характер.

Результати проведення оцінки АРВ проектів нормативно-правових актів за січень 2018 р.

	Назва державного органу	Кількість проектів НПА	Кяк*	Кк	Ко	КІ	Рейтинг
Міністерства							
1	Міністерство соціальної політики України	11 (10 АРВ відсутні)	0,07	0,05	0,04	0,06	15
2	Міністерство регіонального розвитку та будівництва	1	0,84	0,32	0,23	0,58	9
3	Міністерство внутрішніх справ України	2	0,87	0,82	0,24	0,84	2
4	Міністерство освіти і науки України	3 (1 АРВ відсутній)	0,44	0,49	0,10	0,47	13
5	Міністерство культури України	2	0,68	0,35	0,18	0,52	10
6	Міністерство економічного розвитку та торгівлі	8	0,84	0,63	0,39	0,73	5
7	Міністерство аграрної політики та продовольства України	13	0,89	0,63	0,34	0,76	4
8	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	1	0,74	0,47	0,40	0,60	8
9	Міністерство охорони здоров'я України	2	0,58	0,17	0,11	0,38	14
10	Міністерство екології та природних ресурсів	2	0,68	0,34	0,09	0,51	11

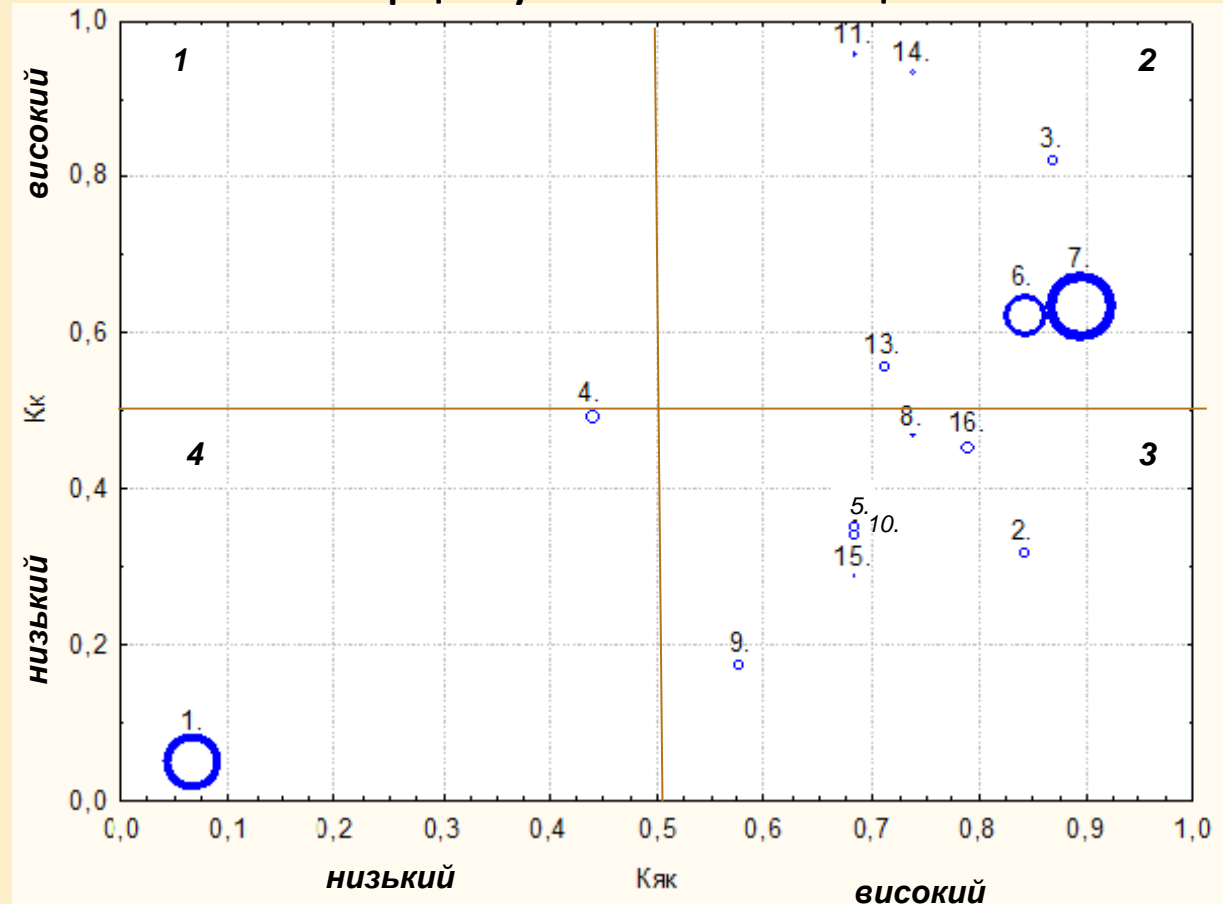
*В таблицях значення Кяк, Кк і Ко наведено у вигляді середніх арифметичних по кожному центральному органу виконавчої влади (далі – ЦОВВ)

Результати проведення оцінки АРВ проектів нормативно-правових актів за січень 2018 р.

№	Назва державного органу	Кількість проектів НПА	Кяк	Кк	Ко	КІ	Рейтинг
Служби та інспекції							
11	Державна авіаційна служба	1	0,74	0,93	0,47	0,84	2
12	Державна фіскальна служба України	1	0,68	0,29	0,21	0,48	12
13	Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру	3	0,79	0,45	0,28	0,62	7
14	Державна служба України з надзвичайних ситуацій	1	0,84	1,00	0,07	0,92	1
15	Державна служба безпечності харчових продуктів	1	0,68	1,00	0,60	0,84	2
Фонди, комітети, комісії, агенства							
16	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації	1	0,68	0,96	0,26	0,82	3
17	Пенсійний фонд України	1	0,84	0,32	0,27	0,58	9
18	Фонд державного майна України	2	0,71	0,56	0,20	0,63	6

Для інтерпретації отриманих даних було побудовано матрицю розподілу державних органів за коефіцієнтами повноти кількісної та якісної оцінок та кількості розроблених проектів регуляторних актів. Наведена матриця складається з 4 квадрантів. З точки зору аналізу, найкращим вважається 2 квадрант, оскільки до нього увійшли державні органи, які провели максимально повний якісний і кількісний аналіз проектів НПА. Найгіршим є квадрант, в якому коефіцієнти повноти якісної та кількісної оцінки є найнижчими. 1 квадрант має високі / середні показники K_k та низькі / середні показники $K_{як}$, що свідчить про значну емпіричну основу, однак недостатність якісних характеристик аналізу. 3 квадрант характеризується низьким / середнім значенням K_k та високим $K_{як}$, що характеризує недостатність статистичних підтверджень ефективності проекту НПА.

Розподіл державних органів за значеннями коефіцієнту повноти кількісної оцінки та коефіцієнту повноти якісної оцінки

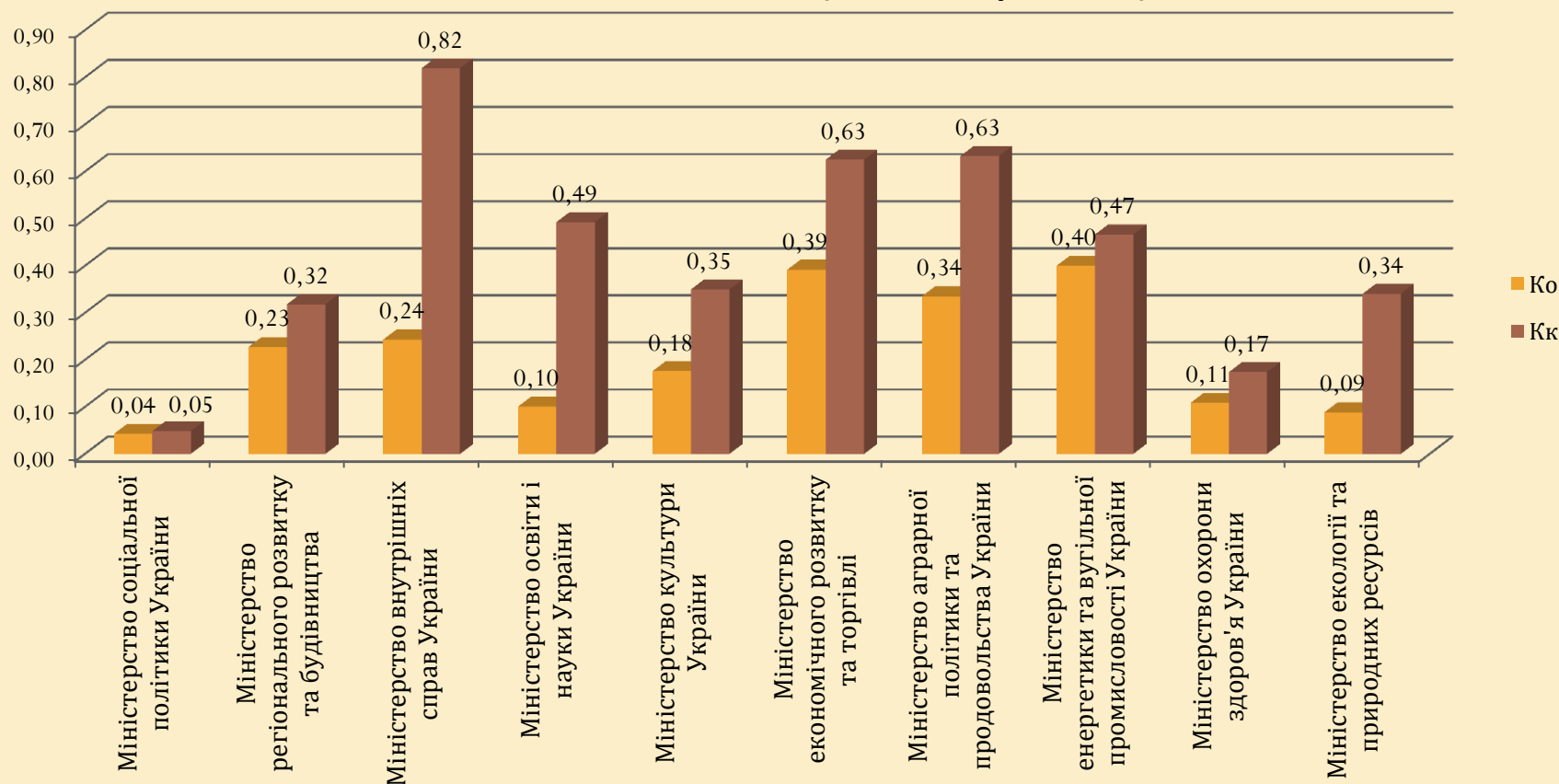
Номера державних органів на рис.

відповідають порядковому номеру органу в табл. на слайдах 35, 36

Згідно до матриці, майже всі ЦОВВ потрапили до 2 та 3 квадрантів, які є найкращими з точки зору аналізу, оскільки мають найбільші значення Кк та Кяк. 8 з 18 ЦОВВ увійшли до 2 квадранту, що свідчить про наявність якісних та кількісних складових аналізу та ще 8 потрапили у 3 квадрант матриці. Можна зазначити, що загальна якість аналізу в новому році погіршилася, про що свідчить відсутність АРВ до деяких розроблених проєктів, за рахунок чого дані міністерства (Міністерство соціальної політики України та Міністерство освіти і науки України) опинилися у 4 квадранті.

У січні розроблено 56 проєктів нормативно-правових актів, що свідчить про зниження інтенсивності нормотворчості, зафіксованому у грудні 2017 р. Всі АРВ розроблені за новою методикою, проте спостерігається ситуація, коли здійснено оприлюднення АРВ на сайті Державної регуляторної служби та відсутність його на офіційному сайті органу розробника.

Співвідношення коефіцієнту описового заміщення кількісних показників та коефіцієнту повноти кількісної оцінки (за міністерствами)

Найкращі показники коефіцієнту повноти кількісної оцінки отримали Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Державна служба безпечності харчових продуктів, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Міністерство внутрішніх справ України. Загалом у групі міністерств спостерігаються високі показники повноти якісної оцінки та нижче середнього значення показники повноти кількісної оцінки, що свідчить про відсутність в Методиці переліку інформаційних джерел для оцінки кількісних показників. Винятком стали Міністерство соціальної політики України та Міністерство освіти і науки України, у яких дані показники нижче середнього значення.

За аналізований період значно краще себе позиціонували фонди, комітети, служби та інспекції, які мають високі показники як повноти якісної так і кількісної оцінки. Виключеннями стали Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство культури України, Міністерство екології та природних ресурсів, Міністерство оборони України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Державне космічне агентство, в яких значення Кк нижчі за 0,5 та досягає мінімального значення .

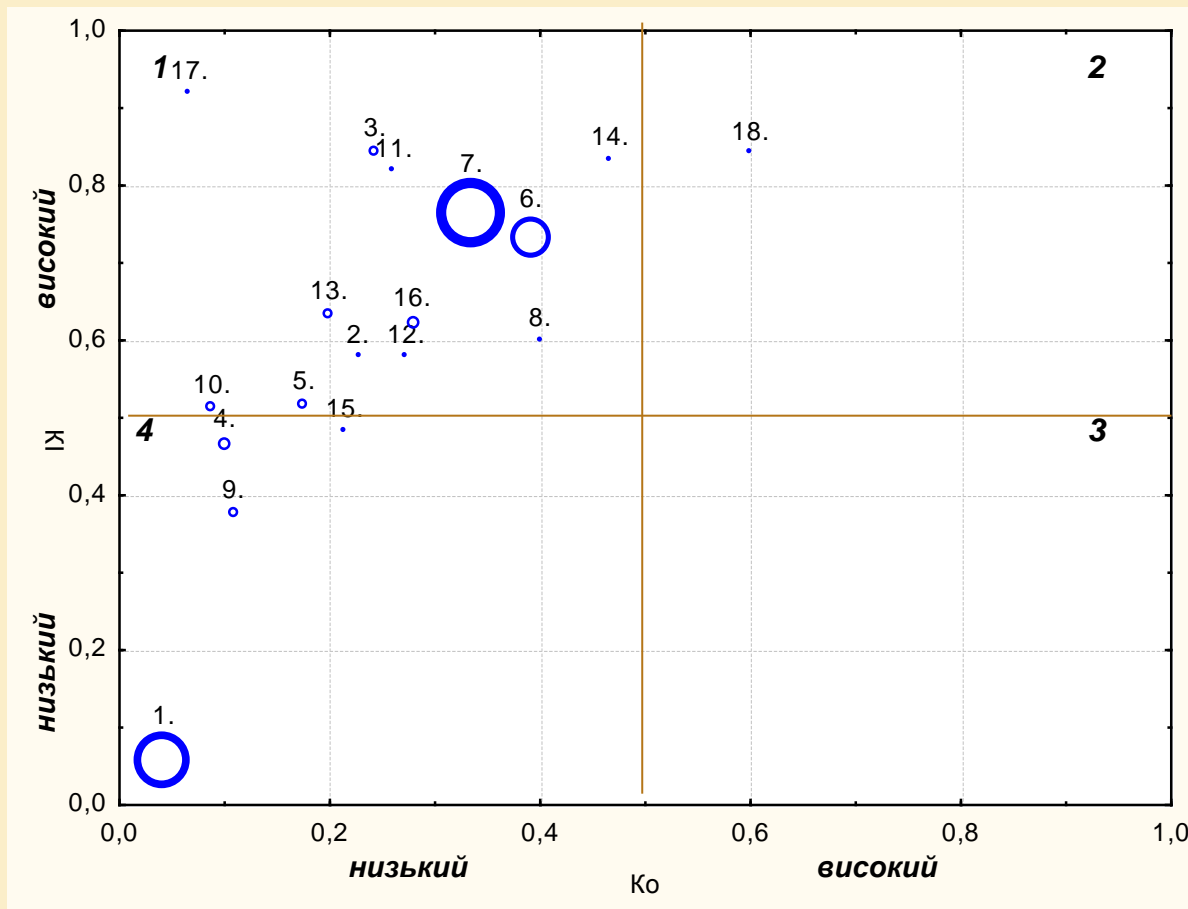
Для того, щоб зробити висновки про якість проведення кількісної оцінки, та визначити частку коефіцієнту описового заміщення кількісних показників в інтегральному, побудовано матрицю розподілу ЦОВВ за Ко та Кі. Наведена матриця складається з 4 квадрантів.

З точки зору аналізу, найкращим вважається 1 квадрант, оскільки до нього входять державні органи, які провели максимально повний кількісний аналіз проектів НПА та мають переважання кількісної оцінки над описовою.

Найгіршим є 3 квадрант, в якому коефіцієнти повноти кількісної оцінки є найнижчими, а коефіцієнт описового заміщення кількісних показників має високі значення.

2 квадрант характеризується високими значеннями коефіцієнту описового заміщення кількісних показників та низькими інтегральними показниками.

Розподіл державних органів за значеннями інтегрального показника та коефіцієнту описового заміщення кількісних показників

Згідно з результатами побудованої матриці можна зазначити, що більшість регуляторних органів продемонстрували високі показники KI та низькі показники Ko, що свідчить про якість розроблених АРВ. У січні 2018 р. майже всі ЦОВВ (окрім Міністерства соціальної політики України та Міністерства освіти і науки України через відсутність АРВ) продемонстрували високі значення інтегрального показника якості АРВ, що свідчить про наявність більшості якісних та кількісних складових. Показники Ko в більшості проектів є невисокими (0-0,4), що свідчить про наявність необхідної числової оцінки в більшості кількісних показників (окрім Державної авіаційної служби (0,47) та Державної служби безпечності харчових продуктів (0,6)).

**Моніторинг підготовлено експертно-аналітичною групою
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку
Національної академії наук України (<https://ndc-ipr.org/>)
та кафедри митної справи та оподаткування (<http://www.kaffinop.hneu.edu.ua/>)
Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця
за підтримки Об'єднання промисловців і підприємців Харківської області -
регіонального відділення Всеукраїнської громадської організації «Український
союз промисловців і підприємців» (<http://uspp.kh.ua/>)**

під керівництвом:

заступника директора НДЦ ІПР з наукової роботи д.е.н., професора, Заслуженого економіста України
Ю. Б. Іванова;

у складі:

старшого наукового співробітника, д.е.н., доцента **О. Ю. Іванової;**

завідувача кафедри митної справи і оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця, д.е.н., доцента **В. Ф. Тищенко;**

викладача кафедри митної справи і оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця, к.е.н. **В. М. Остапенко;**

викладача кафедри митної справи і оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця, к.е.н. **Ю. М. Малишко;**

аспірантів: **Г. С. Севостьянової;**

за участю:

виконавчого директора Об'єднання промисловців і підприємців Харківської області - регіонального
відділення ВГО УСПП **Е. Є. Набоки.**

[Перейти до інших випусків моніторингу](#)